

Шендерівська Л. П.*канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту підприємств
ORCID: 0000-0003-3104-9803;***Гук О. В.***канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту підприємств
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-8129-8392*

СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Пріоритетним напрямом розвитку економіки має бути інноваційний. Він не лише передбачає генерацію нових товарів, робіт, послуг, технологій, але і збалансовує економічний, соціальний, екологічний і політичний розвиток. Країна, зорієнтована на інновації, набуває стратегічних конкурентних переваг на міжнародному рівні, досягає високого рівня інвестиційної привабливості, стає технологічним і маркетинговим лідером, перспективним діловим партнером.

За глобальним інноваційним індексом, який щороку визначає Всесвітня організація інтелектуальної власності (World Intellectual Property Organization), у 2022 році Україна зайняла 57 місце, у 2021 році – 49 місце. За окремими критеріями глобального інноваційного індексу Україна у 2022 році має такі ранги [4, с. 19]:

- Квартиль 3 (з 34 по 66 ранг): знання та технології – 36; розвиненість бізнесу – 48; людський капітал та дослідження – 49; результати творчої діяльності – 63.
- Квартиль 2 (з 67 по 99 ранг): інфраструктура – 82; інституції – 97;
- Квартиль 1 (з 100 по 132 ранг): розвиненість ринку – 102.

З-поміж критеріїв, що враховуються у глобальному інноваційному індексі, Україна має найгірші показники за такими напрямками: «Інфраструктура» (інформаційно-комунікаційні технології, загальна інфраструктура, екологічна стійкість), «Інституції» (політичне середовище, регуляторне середовище, бізнесове середовище); «Розвиненість ринку» (кредитування, інвестування, торгівля, диверсифікація, масштаб ринку).

Для підприємств України нагальною є диверсифікація інвестиційних джерел, адже переважно суб'єкти господарювання використовуються власні джерела фінансування, але їх недостатньо для повноцінного розвитку [2]. Для пошуку інвестицій для стартапів переважає нетворкінг. За результатами сегментації інвесторів (фондів) в Україні за географічною ознакою і галузевою у вибірку потрапляє у середньому лише 5 інвесторів. В той час, як у розвинених країнах вагомими обсяги інвестицій залучаються шляхом фандрейзингу, а кількість інвестиційних фондів достатньо велика, щоб побудувати воронку. Денис Довгополий – засновник і CEO Unicorn Nest, – компанії, яка допомагає стартапам у пошуку інвесторів, описує воронку таким чином:

1. складається шорт-лист інвесторів (порядка 500 фондів), яким стартапер буде надсилати повідомлення-запит (холодний outreach);
2. здійснюються 100 перших дзвінків інвесторам;
3. отримуються 5 term-sheets – документів, які містять вагомими умови потенційної ділової угоди між стартапом та інвестиційним фондом. Отже, у середньому для отримання 1 term-sheet потрібно здійснити дзвінки 20 інвесторам;
4. укладення 1 угоди [1].

Ангельські інвестиції швидше залучити (2-3 тижні), ніж фандрейзинг (3-6 місяців), але не простіше. Трудомісткість і недостатня досвідченість у пошуку інвесторів мотивують стартаперів звертатися до посередницьких компаній. Зокрема, Unicorn Nest надає українським компаніям безоплатну консалтингову підтримку з пошуку інвесторів [1].

До чинників активізації пошуку інвесторів, удосконалення комунікації із ними належить цифровізація. З-поміж прогресивних напрацювань за напрямом цифровізації процесів залучення інвесторів, як на макро-, так і на мікрорівнях, можна виокремити:

- CRM-системи для взаємодії з інвесторами;
- інвестиційні маркетплейси;

– платформи Дія.Бізнес, Дія.City.

Для визначення щільності і напрямку зв'язку між показниками інноваційної діяльності підприємств, нами розраховано коефіцієнти кореляції (табл. 1). Усі отримані значення додатні, це означає прямопропорційний вплив факторної ознаки на результативну. Для якісної оцінки коефіцієнтів кореляції використано шкалу Чеддока [3, с. 10]: 0,1-0,3 – зв'язок між показниками слабкий; 0,3-0,5 – помірний; 0,5-0,7 – помітний; 0,7-0,9 – високий; 0,9-1,0 – дуже високий.

Таблиця 1 - Коефіцієнти кореляції між показниками інноваційної діяльності

Показник	Значення	Якісна оцінка
Кореляція між витратами на інновації і часткою інноваційно активних підприємств	0,695	Високий зв'язок
Кореляція між кількістю упроваджених видів інноваційної продукції та часткою інноваційно активних підприємств	0,357	Помірний зв'язок
Кореляція між витратами на інновації і кількістю упроваджених видів інноваційної продукції	0,373	Помірний зв'язок

Джерело: розраховано авторами за даними Держстату України за період 2011-2020 рр., <https://www.ukrstat.gov.ua/> з використанням MS Excel

Найбільш щільний зв'язок виявлено між часткою інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств та витратами на інновації. Для підвищення результативності інноваційної діяльності необхідне комплексне удосконалення інноваційно-інвестиційного механізму, забезпечення дієвості усіх його інструментів.

За результатами проведеного дослідження можемо узагальнити, що передумовою активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств України є консолідація зусиль прогресивного світу для допомоги у подоланні російської воєнної агресії на теренах незалежної держави. Спрямування інвестиційних ресурсів має бути на інноваційний розвиток, адже саме він найінтенсивніше стимулюватиме прискорення економічного відновлення і зростання, як на локальному, так і на глобальному рівнях. Актуальними напрямками активізації інноваційної діяльності підприємств України є:

- вирішення питань інфраструктурного забезпечення інноваційної діяльності;
- удосконалення регуляторної діяльності;
- розвиток венчурного інвестування, розширення міжнародної співпраці.

Література:

1. Гальчинська О. Deloitte TMT Talks: як піднести стартапам інвесторів «на блюдечку» і чому не всі ангели однаково корисні. URL: <https://mind.ua/publications/20235218-deloitte-tmt-talks-yak-pidnesti-startapam-investoriv-na-blyudechku-i-chomu-ne-vsi-angeli-odnakovo-kor> (дата звернення: 03.11.2022).

2. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 3,32 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 186 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48941> (дата звернення: 22.10.2022).

3. Яровий А. Т., Страхов Є. М. Багатовимірний статистичний аналіз : навчально-методичний посібник для студентів математичних та економічних фахів. Одеса : Астропринт, 2015. 132 с.

4. Global Innovation Index 2022 : What is the future of innovation-driven growth? / Dutta S., Lanvin B., León L. R., Wunsch-Vincent S. World Intellectual Property Organization. Geneva, 2022. 266 p. URL: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2022-en-main-report-global-innovation-index-2022-15th-edition.pdf> (the date of access: 09.11.2022).